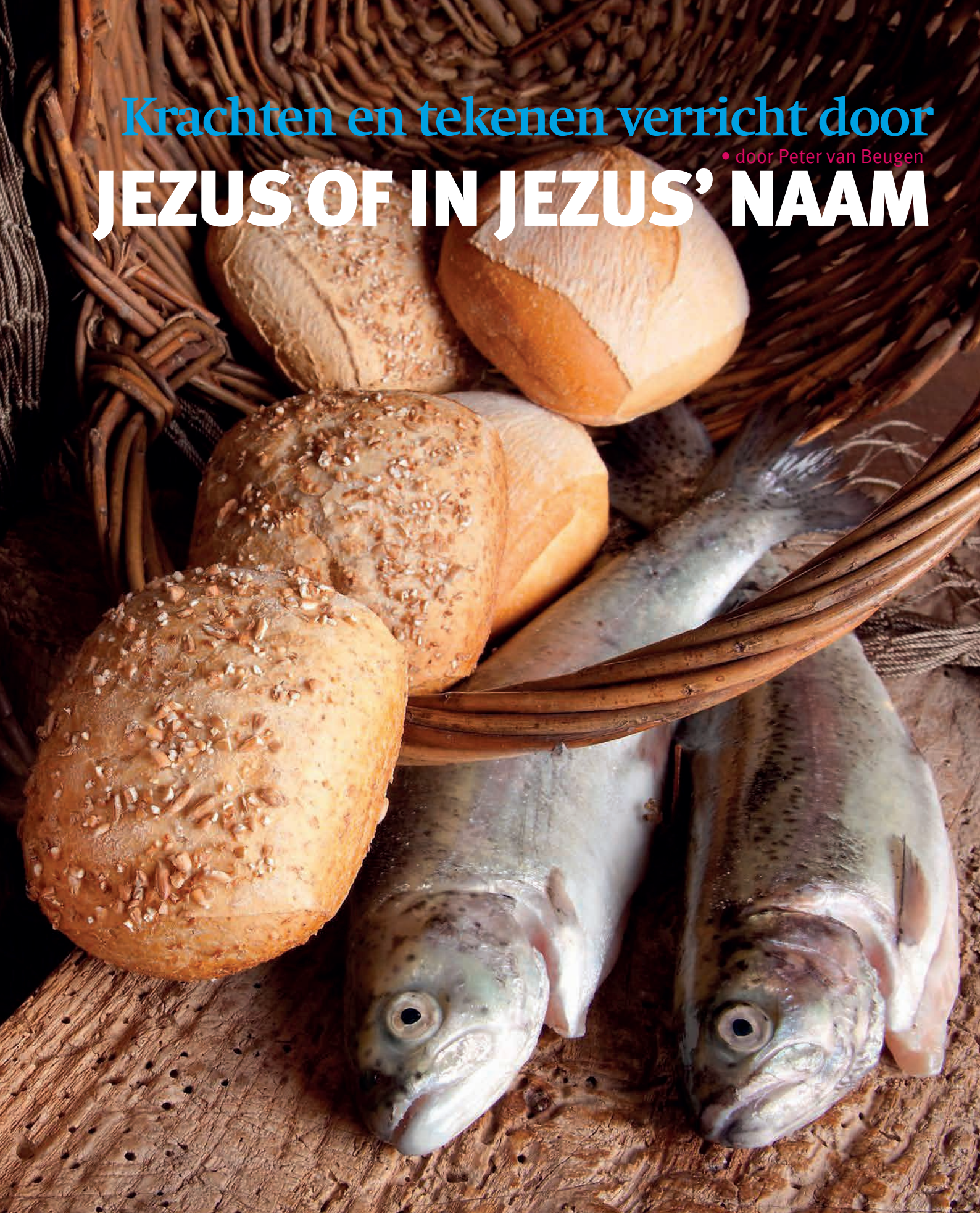

Krachten en tekenen verricht door

• door Peter van Beugen

JEZUS OF IN JEZUS' NAAM

TEKENEN EN WONDEREN STAAN IN ONZE TIJD VOLOP IN DE BELANGSTELLING. ONTWIKKELINGEN ROEPEN BIJ VEEL MENSEN VRAGEN OP. KUNNEN WONDEREN, ZOALS GENEZINGEN, OOK VANDAAG DE DAG NOG GEBEUREN VOLGENS DE BIJBEL? IS ZIEKTE HET GEVOLG VAN (EEN BEPAALDE) ZONDE, VAN DE ZIEKE OF VAN EEN VAN ZIJN VOORoudERS? HANGT ZIEKTE SAMEN MET BEZETENHEID EN MOET ER IN GENEZINGSBEDIENING ALTIJD EEN GEEST WORDEN UITGEDREVEN?

Kunnen wonderen ook gedaan worden door ongelovigen of in de kracht van satan? Is er een Bijbelse belofte of leer op grond waarvan wij genezing mogen verwachten of zelfs claimen? Wat zegt de Bijbel eigenlijk over tekenen en wonderen, waarvoor werden ze gegeven? Hoe deed Jezus zijn wonderen? Deed Hij die alleen als mens door de kracht van God en is Hij daarin een rolmodel voor ons? Of toonde Hij daarin zijn Godheid en delegerde Hij zijn goddelijke autoriteit aan zijn volgelingen? En deed Hij dat alleen toen of doet Hij dat ook nu nog?

Ik wil een aanzet geven tot een Bijbelse overdenking van bovengenoemde vragen. De basis hiervoor vormt de bestudering van alle vermeldingen in het Nieuwe Testament van tekenen en wonderen. Een overzicht van deze teksten is daarom aan het artikel toegevoegd. Wanneer we de Bijbelse vermeldingen van tekenen en wonderen op een rijtje zetten, zien we het volgende. De evangeliën geven 42 vermeldingen van het verrichten van genezingen of krachten, of de opdracht daartoe. Eén teken wordt in alle evangeliën vermeld, namelijk de spijziging van de 5000. Mattheüs vermeldt 24 gebeurtenissen, Markus vermeldt er 25, Lukas vermeldt er 25 en Johannes 6. Van de specifieke gebeurtenissen wordt de genezing van twee blinden in Jericho alleen in Mattheüs genoemd (9:27-31); Alléén in Markus wordt vermeld de genezing van een blinde in Bethsaïda (8:22-26); in Lukas de opwekking van de jongeling in Nain (7:11-17); de genezing van de kromgebogen vrouw (13:10-17), van een waterzuchtige (14:1-6), van de tien melaatsen (17:11-19) en de genezing van het oor van de slaaf van de hogepriester (22:51). In Johannes

alléén worden vermeld de genezing bij het badwater Bethesda (5:1-18), van de blindgeborene (9:1-41) en de opwekking van Lazarus (11:1-44).

In de Handelingen vinden we 19 vermeldingen van krachten en wonderen. Zij werden verricht door de apostelen (2:43, 3:6, 5:12, etc.), Stefanus (6:8), Filippus (8:6), Ananias (9:17), Paulus (en Barnabas) (13:4, 14:1-7, 8-20, 15:12, 16:18, 19:11, 20:10, 28:5, 28:8). In de brieven worden tekenen en krachten vijf keer vermeld en wel in 1Kor.12:9, 12:28, 2Kor. 12:12, Heb. 2:4 en Jak. 5:14-15. De vermeldingen in 2Kor.12:12 en Heb. 2:4 wijzen terug naar situaties in het boek Handelingen. De vermeldingen in 1Kor. verwijzen naar uitdelingen van de gaven van genezingen; Jakobus wijst op het gebed en de zalving door oudsten waardoor de zieke genezen wordt.

Tekenen en krachten verricht door Jezus Zelf

Van de eerder genoemde vragen beginnen we bij het laatste onderwerp. In welke hoedanigheid verrichtte Jezus de tekenen en wonderen? Zij zijn alle beschreven nadat Hij is gedoopt en nadat de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Hem is neergedaald. Moest Hij als mens wachten op deze zalving? Was Hij daarin net als wij van God afhankelijk en is Hij daarin voor ons een rolmodel? Of openbaarde Hij in zijn optreden zijn eigen goddelijke kracht en was de doop en de gevangenneming van Johannes de Doper het startpunt van zijn eigen openbare optreden? De meeste vermeldingen in de evangeliën geven op deze vraag geen uitsluitend en zouden voor beide opvattingen kunnen spreken; zie o.a. Mt. 4:23-24, 8:14, 9:18, 9:22, 11:2, 12:9, 12:22, 14:13, 14:34, etc. Daar waar Jezus de krachten verrichtte, kan men stellen

dat Hij dit uit eigen kracht deed, maar men zou evengoed kunnen stellen dat Hij ze deed door de kracht die God Hem gaf.

Op een aantal plaatsen worden zijn krachten geduid als behorende bij het optreden van de Messias, de zoon van David; zie o.a. Mt. 8:14-17 (opdat vervuld werd...); Mt. 9:27-31, 11:2-6, 12:22-32, 20:29-34, Luk. 4:18-19. Het Oude Testament biedt voor dit kenmerk van de Messias een aantal aanwijzingen, zoals Jes. 42: 7 (zie Mt. 8:14-17), 53: 4 en 61:1-2, in welke laatste twee plaatsen overigens niet expliciet over lichamelijke genezingen wordt gesproken. Volgens de profetieën en de verwachting van de Joden was de Messias een mens, geboren uit het geslacht van David. Opmerkelijk is in dit verband de tekst die Jezus meegeeft aan de boodschappers van Johannes de Doper (Mt. 11:2-6). Jesaja zegt: 'zie uw God zal komen [...], Hij zal komen en Hij zal u verlossen, dan zullen de ogen der blinden worden geopend en de oren der doven zullen ontsloten worden...' (Jes. 35: 4-6). De tekst verwijst niet naar de Messias of naar de zoon van David, maar zegt daarentegen tot drie keer toe dat *God zelf* komt en dat dan deze tekenen zullen gebeuren. Jezus Zelf 'claimt' deze tekst en daarmee eigenlijk ook zijn Godheid.

De verwijzingen naar de tekenen van de Messias, of de Christus, lijken dus even tweeledig te zijn als de persoon van de Christus zelf: zoon van David, maar tegelijk God zelf. In Matth. 12 zegt de Heer Jezus '... maar als Ik door de Geest van God de demonen uitdrijf'. Dit betekent dat ook de Geest van God geassocieerd is met zijn werk hier op aarde. Zijn werk is een werk van God en niet een werk van de overste van de demonen. Heb. 9:14 zegt dat Christus 'door de eeuwige Geest zichzelf vlekkeloos aan God geofferd heeft'. We zouden op een dwaalspoor belanden om op grond van deze tekst een segregatie te lezen in de hoedanigheid waarin Hij zijn offer bracht. Hij is de lijdende Messias, de vlekkeloze mens, de enige-in-zijn-soort die als plaatsvervanger kon optreden voor zondaars; maar Hij is tegelijk ook de 'Zoon van God die zichzelf voor mij heeft overgegeven' (Gal.2:20). De Zoon 'die alle dingen draagt door het woord van zijn kracht is, nadat Hij *door Zichzelf* de reiniging van de zonden tot stand heeft gebracht, gaan zitten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge' (Heb.1:3).

De tekst uit de Handelingen die het mens-beeld van de Christus het meest benadert, is Hand. 10:38 'hoe God Hem heeft gezalfd met de Heilige Geest en met kracht. Hij is het

land doorgedaan, terwijl Hij goed deed en allen gezond maakte'. Wanneer we deze tekst alléén zouden hebben, zou die de visie bevestigen dat Jezus alléén door de zalving van de Geest en de kracht van God de tekenen verrichtte. Dit beeld blijkt bij nadere bestudering echter eenzijdig te zijn. Ik som een aantal vermeldingen op waarin de Heer Jezus optreedt met een gezag en autoriteit die een mens niet gegeven zijn:

(1) In Mt. 8:1-4 zegt Jezus 'Ik wil, word gereinigd'. Een mens kan niet anders doen dan in afhankelijkheid verwijzen naar de wil van God en zou zich hiermee een soevereiniteit aanmatigen die alleen God toekomt. Jezus spreekt hier echter een wilsbesluit en tegelijk de macht uit om de mens te reinigen.

(2) De gebeurtenissen op en bij de zee van Genezareth wijzen op zijn autoriteit: 'Hij gebiedt de winden en zij gehoorzamen' – daarin toont Hij zijn autoriteit als Schepper; boze geesten roepen uit: 'wat heb ik met u te maken, Jezus, Zoon van de allerhoogste?', '...en schreeuwden de woorden, U bent de Zoon van God' (Lk. 8:22, 26, Mk. 3:7). Dergelijke woorden zijn te veel eer voor een mens uit het geslacht van David; deze gevallen engelen wisten drommels goed Wie daar voor hen stond en welk gezag Hij op dat zelfde moment over hen had, een macht die de mens niet toekomt (Ps. 8:4).

(3) Bij de genezing van de verlamde onderstreept Hij zijn gezag: '... wie kan zonden vergeven dan God alleen – wat is gemakkelijker om te zeggen: uw zonden zijn vergeven, of sta op en loop?'. Met de genezing van de verlamde claimt Jezus dat Hij even goed het gezag had om hem vergeving van zonden te schenken - een autoriteit, door de farizeeën terecht opgemerkt, die alleen God toekomt.

(4) Wanneer Jezus de discipelen uitzendt, staat er 'Hij nu riep de twaalf en gaf hun kracht en macht over alle demonen en om ziekten te genezen' en 'Zie Ik heb u de macht gegeven op slangen en scorpioenen te treden en over alle kracht van de vijand' (Lk. 9:1, 10:19). Wie kan macht geven over de vijand, over demonen, dan God alleen? Wij horen Jezus nooit woorden gebruiken als 'in de Naam van God ga uit' en evenmin staat van Hem beschreven dat God 'door Hem tekenen en wonderen verrichtte', zoals in het geval van de apostelen. De Heer Jezus sprak zelf met gezag over krachten van de natuur en de engelen machten erkenden zijn gezag. Hij kon zijn gezag delegeren aan de discipelen die vervolgens in Jezus' naam krachten verrichtten (zie ook Mk.9:38-41, Mk. 16:17, niet 'in de naam van God', maar 'in uw naam', 'in mijn naam zullen zij...'). Handelen in de iemands naam betekent dat je handelt

op basis van het gezag en de autoriteit die deze persoon bezit. Deze vermeldingen belichten dus een andere zijde van Jezus' Persoon en optreden. Wij zien Hem in deze vermeldingen niet alleen als de zoon van David, de door God gezalfde, maar als God zelf. Dit laatste beeld wordt ook in de vermeldingen in Johannes bevestigd, nl. bij de verandering van water in wijn ('en Hij openbaarde zijn heerlijkheid', 2:1-12), bij het badwater van Bethesda ('Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook ... zodat Hij zich aan God gelijk maakte', 5:17, 18), bij de genezing van de blindgeborene ('wie is Hij, Heer? ... en hij aanbad Hem', 9:39-41), en bij de opwekking van Lazarus ('opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt wordt', 11:4).

Wanneer we het onderwijs over Jezus' optreden proberen samen te vatten, lijkt het, op basis van bovenvermelde waarnemingen, het veiligst om te stellen dat de beschrijving van Jezus' optreden en de door Hem verrichte krachten niet-discriminatief is wat betreft zijn hoedanigheid waarin Hij deze tekenen verrichtte, d.w.z. niet als mens of als God, maar als beide: God-en-mens in een persoon. Zij wezen heen naar het optreden van de Messias, de Gezalfde, maar even goed naar het gezag en de autoriteit van de Zoon van God. De idee dat Jezus de tekenen uitsluitend verrichtte als een afhankelijke mens en alleen door de zalving en de kracht van God is eenzijdig en doet geen recht aan het totaalbeeld dat de Schrift geeft. Onze positie verschilt dus daarin van die van de Heer Jezus dat wij nooit persoonlijk kracht of autoriteit uitoefenen over ziekte of demonen. Daarmee is – zoals uit het vervolg van deze studie blijkt – niet gezegd dat in onze tijd geen tekenen en wonderen meer verricht in Gods kracht.

Tekenen en krachten verricht in Jezus ' naam

De beschrijving van de tekenen en wonderen die we in het boek de Handelingen vinden, is in hoofdzaak gerelateerd aan de prediking van het woord en dan met name aan het 'zendingsfront': in hfdst 1-6 in Jeruzalem (2:4, 43, 3:6, 5:12, 6:8), in hfdst. 7-10 in Judéa en Samaria (8:6, 9:17, 32, 36) en vanaf hfdst. 13 in Klein-Azië en Malta (13:4, 14:1, 8, 15:12, 16:18, 19:11, 20:10, 28:5, 8). Opmerkelijk is dat in hfdst. 7-10 wonderen worden vermeld in Judéa en Samaria en niet meer in Jeruzalem, en dat vanaf hfdst. 13 wonderen worden beschreven in Klein-Azië en Malta en niet meer in Jeruzalem of Samaria. De constatering is op zichzelf niet sluitend, immers de verhaallijn in het boek Handelingen verplaatst zich ook zodanig en op basis van een niet-

vermelding van tekenen in de voorgaande gebieden kan men ook niet concluderen dat ze er *dus* ook niet meer waren. De beschrijving van het boek Handelingen onderschrijft daarmee echter wel het beeld dat in Mark. 16:19-20 al werd gegeven: 'en zij gingen uit en predikten overal, terwijl de Heer meewerkte [vanuit de hemel] en het woord bevestigde door de tekenen die daarop volgden' (let trouwens ook op het woord 'volgen' in Mark. 16:17). In diezelfde lijn zegt ook Hand. 14:1-7 'de Heer, die getuigenis gaf aan het woord van zijn genade door te geven dat tekenen en wonderen gebeurden'. De opwekking van Dorkas (9:36-43) en van Eutychus (20:7-12) lijken de enige uitzonderingen te zijn op deze regel, in die zin dat zij niet werden verricht in een directe context van evangelieverkondiging. Wel lezen we in Hand. 9:42 'en dit werd bekend door heel Joppe en velen kwamen tot geloof in de Heer'. Daar volgt de prediking, of het getuigenis, echter op het teken, in plaats van andersom. Hand. 20:12 vermeldt na de opwekking van Eutychus 'en zij brachten de jongen levend terug en werden buitengewoon vertroost.' Er is geen basis om aan te nemen dat dergelijke gevallen van genezing in onze tijd niet meer kunnen plaatsvinden. In meerderheid voldoen de tekenen en krachten in het boek Handelingen aan de regel dat de Heer ze verricht, door de hand van apostelen en predikers, en daarmee kracht bijzet aan de prediking van het woord van God. Vermeldingen in de brieven sluiten bij deze beschrijving aan: 'terwijl God bovendien mee-getuigde zowel door tekenen als wonderen en allerlei krachten en uitdelingen van de Heilige Geest naar zijn wil' (Heb. 2:4, zie ook 2Kor. 12:2). Met deze constatering is natuurlijk niet gezegd dat wij vanaf nu God wel kunnen voorschrijven waar tekenen of wonderen wel of niet kunnen gebeuren. God is soeverein, goed en almachtig. Niets ontzegt Hem zijn vermogen. Tegelijk is het voor ons goed om in alle nuchterheid rekening te houden met het onderwijs en het beeld dat de Schrift ons geeft.

Een bekend verschijnsel van onze tijd zijn de zgn. genezingsdiensten: samenkomsten waartoe gelovigen en ongelovigen worden opgeroepen en waar verwachtingen worden gewekt van genezingen die men daar ontvangt, of in sommige gevallen claimt. Het boek Handelingen geeft geen vermelding van dergelijke samenkomsten en zij werden onder de eerste christenen niet beoefend. Dorkas en Eutychus zijn de enige *gelovigen* van wie in het boek Handelingen de opwekking wordt vermeld, alle andere

tekenen vonden plaats in context van evangelieprediking. In de brieven vinden wij verder geen enkele concrete vermelding van een genezing. Teken en wonderen kunnen ook in onze tijd gebeuren, maar we moeten waken voor de idee dat men op grond van de Schrift meent genezingen en wonderen te kunnen beloven of claimen. Het probleem met dergelijke genezingsbedieningen zit mijn inziens niet hierin dat God niet meer genezen wil of kan, maar zit in de onderliggende theologie die aan deze bedieningen ten grondslag ligt. De Geest is er en werkt ook nu. Maar Paulus herinnert ons er ook aan dat de Geest ons gegeven is als onderpand van onze toekomstige verlossing. Beschrijft hij zijn verblijf in zijn lichaam als in 'een aardse tent, waarin wij nu nog zuchten', dan hebben we het onderpand van de Geest in de verwachting van de eeuwige woning die ons wacht bij de Heer (2Kor. 5:2, zie ook Rom.8:22, Ef.1:13, Fi.3:20).

Gebed en zalving

De overige vermeldingen in de brieven betreffen die in 1 Kor.12 en Jak.5. Om met de laatste te beginnen, het betreft hier het geval dat een zieke de oudsten van de gemeente bij zich roept en voor zich laat bidden en zich laat zalven. 'Het gebed van het geloof zal de zieke behouden en als hij zonden gedaan heeft, zal het hem worden vergeven. Belijdt dus elkaar de zonden en bidt voor elkaar, opdat u gezond wordt'(Jak. 5:14-16). Deze aanwijzing staat in de context van vermaningen tot gebed – 'lijdt iemand onder u? Laat hij bidden. Is iemand welgemoed? Laat hij lofzingen [...] Elia was een mens van gelijke natuur als wij...'. In dit geval gaat het niet om een gave van genezing, maar om een genezing als verhoring van gebed. De voorbede van de oudsten stemt overeen met Gods liefde en erbarming om de zieke op te richten. Indien de ziekte als tuchtiging was gegeven over zonden, zullen die hem worden vergeven. In z'n algemeenheid is deze voorbede echter niet alleen aan oudsten voorbehouden. Johannes zegt: 'als iemand een broeder ziet zondigen, een zonde niet tot de dood, dan zal hij bidden en Hij zal Hem het leven geven' (1 Joh. 5:16). Het lijkt er op dat deze aanwijzingen samenhangen met de regering van God in de gemeente, zie bijv. ook 1Kor.11:27-32, 1 Petrus 4:17, Hand. 5:1-11. Het beginsel waarop deze aanwijzingen zijn gebaseerd, lijkt mij dus in elk geval tijdloos. Of de kracht en de frequentie waarmee zij zich openbaart nog steeds dezelfde is, en wij daar ook oog voor

hebben, vind ik moeilijk te beoordelen. Er is in ieder geval geen grond om te veronderstellen dat deze gebruiken geheel zouden hebben afgedaan. Tegen de toepassing van de tekst uit Jakobus op onze tijd is wel aangevoerd (1) dat de brief gericht was aan de twaalf stammen in de verstrooiing en alleen voor de begintijd gold en (2) dat er in de gemeente geen oudsten meer zouden zijn. Beide argumenten lijken mij niet steekhoudend. De vermaningen in de context (12-20) passen wij evenzeer op onze tijd toe en de tekst geeft geen aanwijzing dat we hier met een gebruik van voorbijgaande aard te maken hebben. Het tweede bezwaar berust op een misverstand: het feit dat er in veel vergaderingen geen *aangestelde* oudsten zijn betekent niet dat er *helemaal* geen oudsten zijn, of in ieder geval broeders die deze taken op zich nemen. Mij persoonlijk zijn geen gevallen bekend waarin op gebed en zalving genezing heeft plaatsgevonden, maar de oorzaak daarvoor kan hierin gelegen zijn dat wij deze vermaning uit Jakobus nooit op onszelf hebben toegepast. Heeft de belijdenis of het openbaar worden van een zonde er misschien wel eens toe geleid dat de betreffende persoon eens en voor altijd werd buitengesloten en dat de weg tot vergeving en daadwerkelijk en volkomen herstel (Joh.21:15-18) haast niet begaanbaar bleek? De aanwijzing uit Jakobus geeft een genademiddel. 'Broeders, zelfs als iemand door een overtreding overvallen wordt, brengt u die geestelijk bent zo iemand terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op u zelf, opdat ook u niet in verzoeking komt'(Gal.6:1).

Genadegaven van genezing

De gaven van genezing worden genoemd in 1Kor. 12: 'want aan de één wordt door de Geest gegeven een woord van wijsheid; en aan een volgende een woord van kennis volgens dezelfde Geest; aan een ander geloof door dezelfde Geest; en aan een volgende genadegaven van genezing door de ene Geest; en aan een volgende werkingen van krachten; en aan een volgende profetie; en aan een volgende onderscheidingen van geesten; aan een ander allerlei talen. Maar al deze dingen werkt één en dezelfde Geest, die aan ieder afzonderlijk toedeelt zoals Hij wil' (1Kor.12:8-11). Het onderwijs in 1Kor.12-14 dient om het ontvangen en het uitoefenen van gaven in het juiste geestelijke perspectief te zetten. De Korintiërs waren vatbaar voor de neiging

om in het oog springende gaven boven andere te stellen en zich daar vervolgens ook op voor te laten staan, met het gevaar dat de meer noodzakelijke en hogere gaven werden geminacht. Paulus vermaant hen te streven naar de hoogste genadegaven en naar wat dient tot opbouw. De uitoefening van gaven gebeurt niet uit een verlangen naar ervaring, maar uit een verlangen om de ander in liefde te dienen. Ik ga er van uit dat het hele onderwijs van de hoofdstukken 12-14 tijdloos is en zo ook de opsomming van de gaven. We mogen dus ook zonder meer van God verwachten dat Hij door de Geest gaven van genezing en krachten wil toedelen, daar waar Hij dat wil. Opvallend is dat de genadegaven van genezingen altijd in het meervoud worden genoemd: 'een woord (enkelvoud) van wijsheid, een woord (enkelvoud) van kennis [...] en aan een volgende genadegaven (meervoud) van genezingen'. De verklaring hiervoor ligt mijn inziens hierin dat benadrukt wordt dat de gave niet eens en voor altijd is gegeven maar telkens bij gelegenheden wordt toebedeeld, waar Hij dat wil. Het lijkt me daarom niet juist om te stellen dat iemand 'de gave' van genezing heeft ontvangen en deze naar eigen goeddunken kan uitoefenen; wij vinden dat in de Schrift althans niet terug. Overigens stelt dit onderwijs ook andere gaven in ditzelfde perspectief. Iemand kan wel als leraar gegeven zijn aan de gemeente (Ef.4:11-12), waar meer sprake is van een soort permanente toestand, maar 1 Kor. 12 somt ook het spreken van een woord van kennis of wijsheid op in deze zelfde lijst. Een leraar spreekt niet zomaar uit ervaring of kennis van zaken, maar alleen daar waar de Geest hem geeft om geestelijke dingen te delen. Het verrichten van tekenen en wonderen is dus na de tijd van het boek Handelingen niet opgehouden. Tekenen en krachten worden uitgedeeld door de Geest en hebben tot doel de opbouw van het lichaam. Wat de context betreft waarin deze tekenen en krachten zich voordoen ligt het voor de hand om aan te nemen dat die in het verlengde ligt van wat we daarover eerder hebben opgemerkt.

Hebben wij niet in uw naam....?

Twee vragen die in de context spelen luiden: (1) kunnen ongelovigen ook tekenen en wonderen verrichten, en zo ja hoe kun je het onderscheid zien? En (2) kunnen tekenen en wonderen ook verricht worden door de macht van satan i.p.v. door de macht van God?

De eerste vraag relateert aan de teksten Mt. 7:22: 'Velen

zullen in die dag tot Mij zeggen: Heer, Heer, hebben wij niet door uw naam geprofeteerd en door uw naam demonen uitgedreven en door uw naam vele krachten gedaan? Dan zal ik openlijk tot hen zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, werkers van de wetteloosheid', en Mark. 9:38 'Meester, wij zagen iemand die ons niet volgt in uw naam demonen uitdrijven en wij hebben het hem verhinderd. Jezus echter zei: verhindert het hem niet; want er is niemand die een kracht zal doen in mijn naam en kort daarna smadend van Mij zal kunnen spreken'. Beide gevallen vertonen in ieder geval de overeenkomst dat degenen die de tekenen verrichtten dit deden in Jezus' naam, of in ieder geval pretendeerden dat te hebben gedaan. In de tweede tekst (Mark. 9:38) geeft de Heer Jezus zelf een antwoord op een deel van de vraag: 'niemand die krachten verricht in mijn naam kan even later smadend van Mij spreken'. Aan het verrichten van het teken zelf kan dus blijkbaar niet worden afgelezen of degene die het doet wel of geen volgeling van Jezus is. Zijn antwoord laat de theoretische mogelijkheid voor beide opties open. Anders zou Hij geantwoord kunnen hebben dat deze persoon geen teken in zijn naam kán doen als hij Hem ook niet volgt. Een prediker kan niet beoordeeld worden op de tekenen die hij verricht, maar wel op de boodschap die hij predikt en het getuigenis dat hij geeft, en dan vooral over de Persoon van de Heer Jezus. Bekend is natuurlijk het voorval in Efeze, waar de zonen van een zekere Sceva tevergeefs proberen in Jezus' naam een demon uit te drijven. Opmerkelijk is in dit verband ook de profetie van Kajafas (Joh. 11:50): 'dit nu zei hij niet uit zichzelf, maar daar hij hogepriester in dat jaar was, profeteerde hij dat Jezus zou sterven voor het volk'. Hoewel Kajafas Jezus duidelijk niet volgde – hij heeft Hem zelfs ter dood veroordeeld – sprak hij toch vanwege zijn hogepriesterlijke ambt een goddelijke profetie uit. Uit de eerste vraag (Matth. 7:22) is overigens niet duidelijk dat deze personen ook tekenen hebben verricht, we lezen alleen uit hun eigen mond dat zij claimden dit te hebben gedaan. Voor ons bestaat misschien wel eens dezelfde moeilijkheid als voor de discipelen: wij zagen iemand die ons niet volgt in uw naam demonen uitdrijven...'. Van genoemde persoon wordt niet gezegd dat hij Jezus niet volgt, maar dat hij de discipelen niet volgt. Wij kunnen daar misschien uit leren om voorzichtig te zijn in het beoordelen van anderen, die er misschien een andere stijl of methode op na houden. De prediking en het getuigenis geven de doorslag. Bedenklijke verschijnselen, zoals geldzucht of

slecht gefundeerde theologie (welvaartsevangelie) mogen en moeten aan de kaak worden gesteld en veroordeeld, maar zijn op zich nog geen bewijs dat eventuele wonderen niet door gelovigen en in de kracht van Jezus zijn verricht. Kunnen wonderen ook door de macht van demonen worden

verricht? Teksten die eventueel in deze richting wijzen zijn Matth. 9:32-34, 12:22-32; Hand.8:9 en 2Kor. 11:14,15. De laatstgenoemde tekst handelt over schijnapostelen die in ieder geval dankbaar gebruik maakten van de vrijgevigheid en de goedgelovigheid van de Korintiërs, maar van hen wordt

niet vermeld dat zij ook krachten verrichtten. Paulus lijkt er zelfs tegenover te stellen dat de tekenen en wonderen die door hem zijn verricht een kenmerk zijn van zijn waarachtige apostelschap (2Kor.12:12). Deze tekst geeft dus geen bewijs dat deze schijnapostelen door de macht van satan wonderen hadden verricht. Ook de teksten uit Matth. 9:32 en 12:22 helpen ons hierin niet verder. Wij lezen hier alleen dat de farizeeën Hem ervan *beschuldigden* dat Hij door de overste van de demonen de demonen uiddreef. Het antwoord dat Jezus geeft lijkt deze mogelijkheid uit te sluiten: 'hoe kan de satan de satan uiddrijven?' De tekst die resteert gaat over Simon: 'Een man nu, genaamd Simon, bedreef vóór die tijd in de stad toverij en bracht het volk van Samaria buiten zichzelf'. Hier lijkt onmiskenbaar sprake te zijn van echte bovennatuurlijke krachten; let er echter wel op dat hier wel sprake is van toverij maar niet van genezingen. Een soortgelijk geval als Simon Magus vinden we in Elymas, de tovenaar op Cyprus: 'een tovenaar, een valse profeet' die door Paulus wordt bestraft: 'O jij, vol van alle bedrog en alle schurkerij...' (Hand. 13:6,8). De valse werken van deze tovenaar gaan ook gepaard met valse profetie en met bedrog. Dit bedrog kan erop duiden dat

zijn tovenarij mensen misleidt, maar zou er ook op kunnen wijzen dat niet al de door hem geclaimde wonderen op bedrog berusten. Toverij kennen we uit het Oude testament (zie Ex.7:11, 22:18, Deut. 18:10, 2Kron.33:6, Mal.3:5) en ook in deze gevallen is wel sprake van magische krachten, maar niet van genezing of van geestuitdrijving. Integendeel, ook in het Oude Testament is genezing voorbehouden aan goddelijke kracht (zie o.a. Gen.20:17, Ex.15:26; 2Kron.30:20). De geschiedenis van Naäman (2 Kon.5) en Hosea 5:13, 6:1 wijzen m.i. aan dat alléén de Heer kan genezen. We dienen er dus enerzijds rekening mee te houden dat de satan graag mensen misleidt door bovennatuurlijke krachten en toverijen (zie ook 2Thes.2:9, 10 en Op.13:13,14!) en dat ook van de eenvoudigste vormen zoals 'glaasje draaien' al een fascinatie kan uitgaan die tot regelrechte zelfvernietiging leidt. Anderzijds blijkt uit de Schrift nergens dat door de macht van satan genezingen of bevrijding van demonen plaatsvindt.

Ziekte en bezetenheid

Drie teksten die wijzen op een rechtstreeks verband tussen ziekte en bezetenheid zijn Matth. 9:32-33 ('en toen de demon

uitgedreven was, sprak de stomme'), Matth. 12:22 ('... een bezetene bij hem gebracht, blind en stom'), en Matth.17:14-20 (genezing van een maanzieke, hoewel hier eerder sprake is van zelf-destructief gedrag dan van een lichamelijke ziekte). Een aantal Schriftplaatsen sommen tekenen en wonderen op, waarbij zowel sprake is van genezing als van uitdrijving van demonen, maar niet in alle gevallen is duidelijk dat deze noodzakelijkerwijs bij (alle) betreffende personen hand in hand gingen, hoewel dat op basis van de tekst ook niet is uit te sluiten; zie o.a. Mt. 8:16,17; Mt. 10:15; Mk. 3:10, 11; Hand.8:6-8. Daarnaast zijn er gevallen bekend waarin er wel sprake is van bezetenheid zónder dat deze gepaard ging met lichamelijke ziekte, zie o.a. Luk. 4:33,34; 8:26-39; 9:37-43; Hand. 16:18 en eveneens zijn er natuurlijk gevallen bekend waarin wel sprake is van ziekte maar niet van bezetenheid; zie o.a. Mt. 8:1-4, 5-13, 14-15; 9:1-8; 9:18-22; 22-26; 27-31; 12:9-14. Op basis van de Schrift kan geen een-op-een verband gelegd worden tussen ziekte en bezetenheid en het is dus voorbarig om in een genezingsbediening *uit te gaan* van bezetenheid c.q. geestuitdrijving. In enkele gevallen (zie o.a. Mark. 9:2-9; Joh.5:14) wordt verondersteld dat de ziekte

samenhangt met zonden; in de meerderheid van de gevallen is daarvan geen sprake. In geen van de gevallen is er sprake van een binding van de zieke of bezetene aan zonden die door ouders of grootouders zouden zijn bedreven en die beleden moeten worden; in het geval van de blindgeborene ontkent Jezus expliciet een dergelijk verband.

De uitdrijving van geesten geschiedde op Jezus' woord of bevel en in vrijwel alle gevallen onder geroep (Mark. 1:26; 1:34; Matth. 8:28-34; Mk.9:25), waardoor de geesten zich ook kenbaar manifesteerden voor hun omgeving. In een aantal gevallen wordt er van een persoon beschreven dat hij een onreine geest had (Mark. 1:23, 3:7), in een aantal gevallen dat de bezetene ziek was (Matth. 9:32, 12:22) en in een aantal dat de bezetene zelf-destructief gedrag vertoonde (Matth. 8:28-34; 17:14-20). Bezetenheid kan zich dus op meerdere manieren manifesteren. Dit thema vergt veel onderscheidingsvermogen. Het uitspreken van vermoedens omtrent bezetenheid kan immers schade berokkenen aan de betreffende persoon. Ze gaat niet noodzakelijkerwijs gepaard met ziekte en omgekeerd ook niet, zoals we al eerder constateerden. Bezetenheid is veelal te herleiden tot gebeurtenissen of invloeden waar de betreffende persoon (zich) aan is (heeft) blootgesteld en de bevrijding is in alle gevallen een duidelijk gemarkeerde gebeurtenis in het leven van de bezetene.

Samenvatting

Het onderwerp van krachten en genezingen lijkt bij uitstek een onderwerp te zijn waarin men gemakkelijk in extreme opvattingen vervalt. De een wordt misschien te gemakkelijk meegesleept in broze beloften of overspannen verwachtingen, de ander heeft het verschijnsel misschien wel theologisch te veel dicht getimmerd en heeft daardoor juist helemaal geen verwachtingen meer of oog voor de rijkdom van Gods gaven. De Heer Jezus staat in zijn bediening hier op aarde op een apart plan omdat in Hem en in zijn bediening God en mens zich op onnavolgbare wijze verenigen. In zijn genade werkt Hij vanuit de hemel mee aan de prediking van het woord en deelt door zijn Geest gaven uit aan de Gemeente. We mogen en moeten de hand op de Schrift leggen en als geestelijk volwassenen de aanwijzingen die de Schrift ons hierover geeft ter harte nemen en tegelijk in geloof en met verwachting zien op Gods niet aflatende kracht en trouw.

Krachten verricht door Jezus en in Jezus' naam (overzicht Nieuwe Testament)

Nr	Schriftplaats	Teken
1	Mt.4:23-24 / Mk. 1:39 / Lk. 6:17-19	genas elke ziekte en elke kwaal... en Hij genas hen
2	Mt. 7:22-23	velen zullen komen ... hebben wij niet in uw naam demonen uitgedreven... ik heb u niet gekend
3	Mt. 8:1-4 / Mk. 1:40-45 / Lk. 5:12-16	melaatse wordt genezen/... als u wilt kunt u mij reinigen ... Ik wil, word gereinigd
4	Mt. 8:5-13 / Lk. 7:1-10 / Joh. 4:46-54	knecht van de hoofdman genezen/
5	Mt. 8:14-17 / Mk. 1:29-34 / Lk. 4:38-39	genezing Petrus' schoonmoeder en vele bezetenen/... Hijzelf heeft onze zwakheden en onze ziekten gedragen / riepen de woorden: U bent de Zoon van God
6	Mt. 8:23-27 / Lk. 8:22-25	storm op zee/ is Deze, dat zelfs de winden en de zee Hem gehoorzamen
7	Mt. 8:28-34 / Mk. 5:1-20 / Lk. 8:26-39	bezetenen Geresas / .. wat hebben wij met u te maken, Zoon van God? smeekten hem aldus Jezus zoon van God de Allerhoogste
8	Mt. 9:1-8 / Mk. 2:1-12 / Lk. 5:17-26	genezing verlamde/ uw zonden worden vergeven... wat is gemakkelijker om te zeggen 'wie kan zonden vergeven dan één, God?'
9	Mt. 9:18-22 / Mk. 5:25-34 / Lk. 8:40-48	bloed-vloeiende vrouw
10	Mt. 9:22-26/ Mk. 5:35-43 / Lk. 8:49-56	opwekking van dochter Jairus
11	Mt. 9:27-31	genezing van twee blinden/... zoon van David
12	Mt. 9:32-34 / Mk. 7:31-37(?)	genezing doofstomme/ farizeeën: door de overste van de demonen
13	Mt. 10:1-15 / Mk. 6:7-13 / Lk. 9:1-6	Uitzending 12. gaf hun macht over onreine geesten.. en elke ziekte en kwaal
14	Mt. 11:2-6 / Lk. 7:18-22	bericht aan Johannes
15	Mt. 12:9-14 / Mk. 3:1-6 / Lk. 6:6-11	genezing van verschrompelde hand
16	Mt. 12:22-32 / Mk. 3:20-27 / Lk. 11:14-23	genezing van blind-stomme / menigte: is deze niet zoon van David... door Beëlzebul... door de Geest van God demonen uitdrijf
17	Mt. 14:13-21 / Mk. 6:30-44 / Lk. 9:10-17 / Joh. 6:1-15	spijziging van de 5000
18	Mt. 14:22-33 / Mk. 6:45-52	Jezus loopt op de zee en brengt de wind tot zwijgen
19	Mt. 14:34-36 / Mk. 6:53-56	genezingen in Genezareth
20	Mt. 15:21-28 / Mk. 7:24-30	genezing dochter Kananese vrouw
21	Mt. 15:29-31	genezing van velen
22	Mt. 15:32-39 / Mk. 8:1-10	spijziging 4000
23	Mt. 17:14-20 / Mk. 9:14-29 / Lk. 9:37-43	genezing maanzieke / viel op de knieën... bestrafte hem en de demon ging uit
24	Mt. 20:29-34 / Mk. 10:46-52 / Lk. 18:35-43	genezing twee blinden / erbarm u zoon van David / genezing Bar-Timeus
25	Mk. 1:21-28 / Lk. 4:31-37	genezing van een bezetene / wat heb ik met u te maken: Jezus, Nazarener, ik weet wie u bent: Heilige van God.... Bestrafte hem
26	Mk. 3:7-12	genezingen bij de zee/ vielen voor Hem neer en schreeuwden de woorden: U bent de Zoon van God!
27	Mk. 6:5-6	kon geen enkele kracht doen , behalve... en Hij verwonderde zich over hun ongelooft
28	Mk. 8:22-26	genezing van een blinde in Bethsaida / zie de mensen als bomen...
29	Mk. 9:38-41 / Lk. 9:49-50	zagen iemand die ons niet volgt in uw naam demonen uitdrijven
30	Mk. 16:15-18	hen nu die geloven, zullen deze tekenen volgen: in mijn naam zullen zij ....
31	Mk. 16:19-20	en zij gingen uit en predikten overal, terwijl de Heer meewerkte en het woord bevestigde door de tekenen die daarop volgden
32	Lk.4:18-19	Hij heeft Mij gezonden om aan gevangenen... blinden het gezicht...

Krachten verricht door Jezus en in Jezus' naam (overzicht Nieuwe Testament)

Nr	Schriftplaats	Teken
33	Lk. 7:11-17	opwekking van jongeling Nain / menigten zeggen : een groot profeet
34	Lk. 10:17-20	terugkeer 70
35	Lk. 13:10-17	genezing kromgebogen vrouw
36	Lk. 14:1-6	genezing van een waterzuchtige
37	Lk.17:11-19	reiniging 10 melaatsen
38	Lk. 22:51	genezing oor van de slaaf v.d. hogepriester
39	Joh. 2:1-12	verandert wijn in water
40	Joh. 5:1-18	genezing bij badwater Bethesda
41	Joh. 9:1-41	genezing van blindgeborene
42	Joh.11:1-44	opwekking van Lazarus
43	Hand.2:4	en zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in andere talen te spreken
44	Hand.2:43	en vele wonderen en tekenen gebeurden door de apostelen in Jeruzalem
45	Hand.3:6	genezing van verlamde / in de naam van Jezus Christus de Nazoreeër
46	Hand. 5:12	door de handen van de apostelen nu gebeurden vele tekenen en wonderen
47	Hand. 6:8	Stefanus nu, vol van genade en kracht, deed wonderen en grote tekenen
48	Hand. 8:6-8	Filipus .. en zagen de tekenen die hij deed. Want velen van hen die onreine geesten hadden.. en vele kreupelen en verlamden werden genezen
49	Hand. 9:17-19	genezing van Paulus door Ananias
50	Hand. 9:32-35	genezing van Aeneas door Petrus / Jezus Christus maakt u gezond; sta op...
51	Hand. 9:36-43	opwekking van Dorkas
52	Hand. 10:38	hoe God Hem gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht. Hij is het land doorgestaan terwijl Hij goed deed en allen gezond maakte
53	Hand. 13:4-12	Elymas met blindheid geslagen
54	Hand. 14:1-7	bleven geruime tijd spreken met vrijmoedigheid over de Heer, die getuigenis gaf aan het woord van zijn genade door te geven dat teken en wonderen gebeurden
55	Hand. 14:8-20	genezing van een verlamde in Lystra
56	Hand.15:12	en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen welke grote tekenen en wonderen God door hen onder de volken had gedaan
57	Hand. 16:18	uitdrijving van waarzeggende geest in Filippi
58	Hand 19:11	En buitengewone krachten deed God door de handen van Paulus
59	Hand.20:10-12	opwekking van Eutyclus / Paulus wierp zich op hem en zij brachten de jongen levend terug
60	Hand. 28:5	Paulus niet vergiftigd door de beet van en adder
61	Hand.28:8	vader van Publius genezen door gebed en handoplegging en daarna vele anderen genezen
62	1Kor.12:9	aan een volgende genadegaven van genezing door de ene Geest
63	1Kor.12:28	... aan een volgende genadegaven van genezing door de ene Geest, en aan een volgende werkingen van krachten... hebben allen soms krachten? Hebben allen soms genadegaven van genezingen?
64	2Ko5:2	in deze tent zuchten wij... God heeft ons het onderpand van zijn Geest gegeven (zie Rom.8:22, 23; Ef. 1:13, Fi.3:20)
65	2Kor.12:12	de tekenen van de apostel zijn onder u met alle volharding verricht door tekenen, wonderen en krachten
66	Hb.2:4	terwijl God bovendien mee-getuigde zowel door tekenen als wonderen en allerlei krachten en uitdelingen van de Heilige Geest naar zijn wil.
67	Jak.5:14-15	is iemand ziek? Laat hij de oudsten van de gemeente bij zich roepen en laten zij over hem bidden en zalven met olie in de naam van de Heer en het gebed van het geloof zal de zieke oprichten en als hij zonden gedaan heeft zal het hem vergeven worden